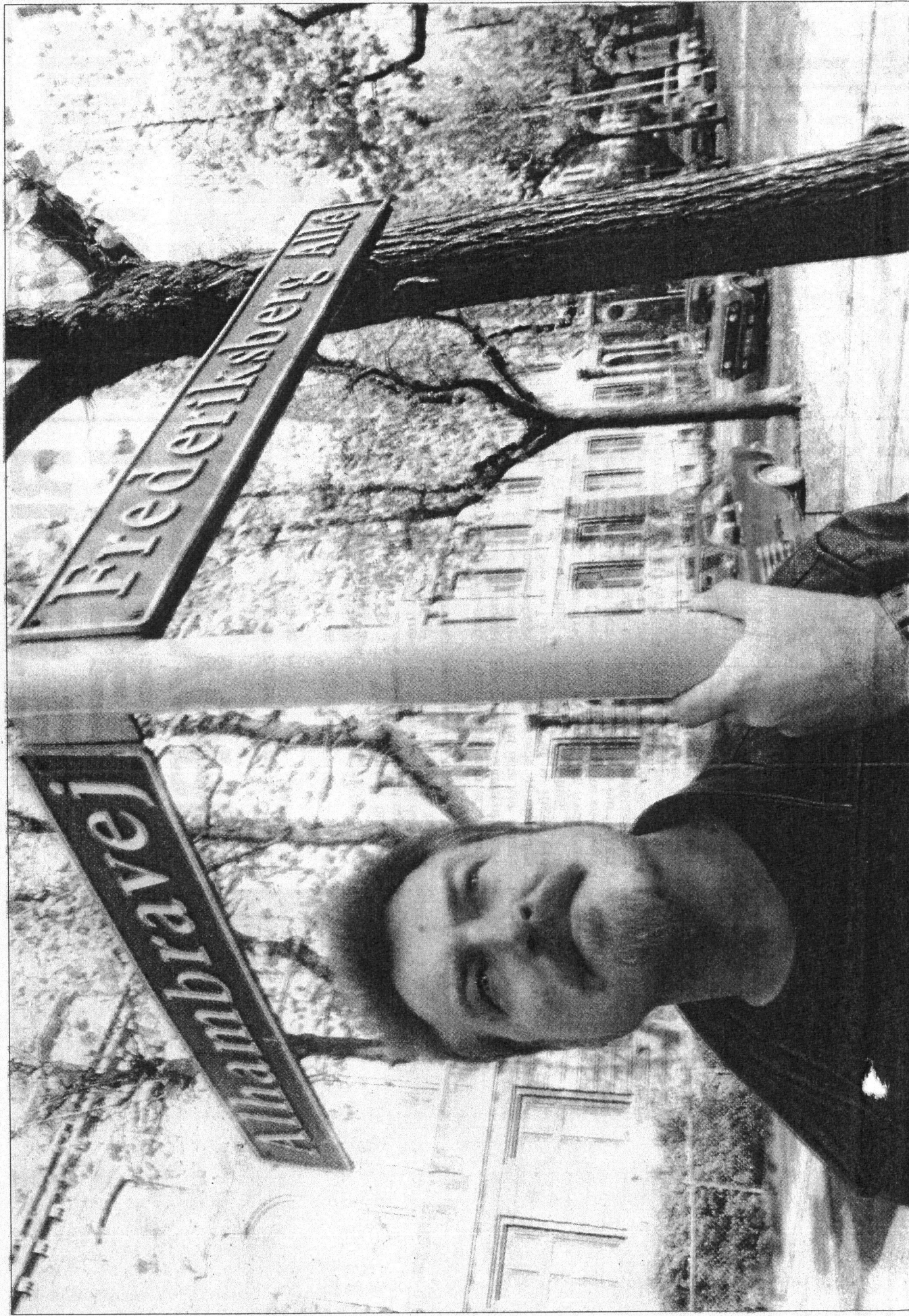

Interview med Peder Bundgaard: Omkring Dan Turèll

EKSTRA BLADET

søndag 5. november 1995 3. sektion side 3

Peder Bundgaard midt i Dan Turèll-land - på hjørnet af Alhambravej og Frederiksberg Allé - tæt på Københavns Vesterbro. De to venner boede næsten altid fem minutter fra hinanden.

Interview med Peder Bundgaard: Omkring Dan Turèll

år skiftede jeg farvebånd i hans skrivemaskine for ham - somme tider midt om natten.

- Det begavede barn fik det svært med læserne, da han blev ældre. De var kedelige, og han mistede respekten for dem, fordi de ikke altid kunne svare på hans spørgsmål. Så Dan fik prædikaten fræk og næsvis og nægtede at gå i Gentofte gymnasium, hvor folk var fiseformemme og dukkede.

UD OVER RAMPEN

- Det akademiske indhente- de han ved selvstudier. Han blev en stor sprogforner. Og hippinen Danny, som i sine unge år lignede alle os andre med hullede cowboybukser og langt hår, var perfektionist. Hans manuskripter var altid sublimme og fejlfri.

- Det blev skelsættende for ham, at han lærte digtereren Peter Laugesen at kende, mens Peter boede i Vangede. Her blev han introduceret for beatnik-digterne i USA og sugede inspiration til sig for resten af tiden.

SÅ SIG IKKE TILBAGE

- Og da han havde fået job som korrekturlæser på Berlingske og var flyttet i kollektiv på Frederiksberg med overkorrektørens søn Jakob Ludvigsen, skulle det være. Nu ville han ud over rampen efter mange forgæves forsøg og alverdens jobs som postbud, tæppeeskærer og markise-opsætter.

EN ARTIG DRENG

- Dan var en bleg, artig lille dreng, som altid sad hjemme og læste bøger. Og hans mor, der selv i sin ungdom havde været atletik-pige, opfordrede ham til at spille fodbold med de andre drenge.

- Det var lille Dan bestemt ikke meget for, og teoretiker som han var, gik han først den omvej at støvsuge skolebiblioteket for alle bøger om fodbold.

- Men en dag måtte han jo lade sig indmelde i Gentofte-Vangede Idrætsforening og begynde at sparke bold. Og da sæsonen var forbi, spurgte han, om mor virkelig syntes, at han skulle fortsætte året efter.

SÆRT GENI

- Jo, Dan var et vidunderbarn, som kunne både læse og skrive, da han kom i skole. Og det gjorde, at han kedede sig og fik svært ved at få nære kammerater. Læserne opfordrede hele tiden hans forældre til at lade ham springe en klasse over. Men hans mor syntes, at Dan var sær nok i forvejen. Og det hører med til billedet, at geniet ikke kunne binde sine snøreband selv.

- Han var livet igennem meget upraktisk, og i mange

- Ambitionerne og selvbevidstheden var der ikke nok på jorden for mig, og så holdt jeg bare dobbelt så meget af ham.

- Men han var jo fantastisk til ikke at vise sprækker i panseret. Og med sine absolute meninger om, hvad der var rigtigt og forkert, satte han nogle meget strenge spilleregler for sig selv.

- Jeg ved ikke, hvad han var bange for - jeg er ikke psykolog. Men man kan spørge: Hvad var der sket, hvis han udadtil havde vist lidt mere af sin sårbarhed? Folk ville jo elske ham lige så meget.

- På den måde kunne han godt være lidt hensynsløs over for sine nærmeste. Værket kom altid i første række - lige til det sidste, hvor han dødsyng arbejdede med både en cd'er og en digtsamling.

- Han tilgav aldrig Gyldendal, at forlaget tvang ham til at skrive 'Vangede Billeder' om fra poesi til prosa.

- Han gjorde det i løbet af 14 dageovre i Silkeborg hos Per Højholt. Højholt er joasket, så det foregik ikke på noget stærkere end te og ostemad.

hurtigt se den bløde mand inde bag ved. Han kom ned på jorden for mig, og så holdt jeg bare dobbelt så meget af ham.

- Men han var jo fantastisk til ikke at vise sprækker i panseret. Og med sine absolute meninger om, hvad der var rigtigt og forkert, satte han nogle meget strenge spilleregler for sig selv.

- Jeg ved ikke, hvad han var bange for - jeg er ikke psykolog. Men man kan spørge: Hvad var der sket, hvis han udadtil havde vist lidt mere af sin sårbarhed? Folk ville jo elske ham lige så meget.

FARVEL OG TAK

Efter 'Vangede Billeder' forlod Dan Turèll Gyldendal og kom i stald hos sin åndelige far nummer to, Jarl Borgen, hvor han udsendte endnu flere digte og hele rækken af kriminalromaner.

- Men bagefter fejrede Dan det så eftertrykkeligt, at han vind og skæv glemte manuskriptet i flyveren i Kastrup. Det kom dog til veje i hittegods og blev en kæmpesucces. Men selv om Gyldendal ikke havde opfattet forløbet som dramatisk - Dan var jo så nem og professionel - sagde han farvel.

Han måtte også sige farvel til sit første ægtekab med Kirsten. Og kollektivret

smuldrede, da Jakob Ludvigsen drog til Christiania. Men forinden havde han mødt skuespilleren Inge Margrete Svendsen, som siden tog navnet Chili Turèll, og som han fik datteren Lotus med.

- De to kunne ikke leve uden hinanden. Men Chili er præcis lige så viljestærk som han, og Dan havde måske lidt svært ved at forstå, at hendes arbejde betød lige så meget for hende, som hans for ham. Han var på mange måder en gammel-dags mand, som byggede på det, han havde lært i sit hjem. Far sørgede for familien.

- På den måde kunne han godt være lidt hensynsløs over for sine nærmeste. Værket kom altid i første række - lige til det sidste, hvor han dødsyng arbejdede med både en cd'er og en digtsamling.

VARSEL PÅ MALTA

Det første varsel om, at Sureperdan kunne rammes af kryptonit, kom i påsken 90, da Dan faldt om og gik i coma i flere dage under et besøg på sit elskede Malta.

- Han vågnede op igen og fik en advarsel af lægerne. En tid prøvede han at tage det mere roligt og drikke dansk vand, men snart var han på vejene igen. Og han havde jo brug for penge, for han kom aldrig ud af sin gæld til skattevæsenet, som plagede ham livet igennem, ærekær som han var.

I den sidste tid ville Dan ikke se sine venner, når han var indlagt. De skulle ikke

se ham dårlig. Chili, Lotus og søsteren Anne var de eneste, der fik lov at være om ham dag og nat.

VÆRDIG DØD

Men 14. oktober 93 fik Peder den besked, at Dan gerne ville se ham. Og han ville kun snakke almindeligt, som han sagde, selv om manden med leen stod og hamrede på døren udenfor.

- Jeg spurgte ham, om han ikke ville have lidt musik at lytte til, måske et tv. Men Dan klappede på sine yndlingsdigte på natbordet.

- Jeg har nok i dem, sagde han. - Jeg foretrækker, at det skal være værdigt. Næste morgen døde han.

- Nu ligger han begravet på Assistens Kirkegaard, hvor der på hans 50 års fødselsdag 19. marts næste år åbner en udstilling om ham, som jeg og digteren Asger Schnack har lovet at være konsulenter for.

- Der har Dan og jeg gået mange ture. I det hele taget har jeg haft vor tids største københavner-forfatter som min personlige guide. Jeg har også haft den mest kærlige og gavmilde ven, man kan tænke sig. En mand, som havde nogle vanvittigt høje idealer og som levede efter dem til det sidste. Og som først og fremmest var en stor digter.

- Jeg citerer kun fra hans digte i bogen. Måske med den bagtanke at få folk til at se, hvor stor en lyriker han var. Læs digtene. De er her endnu.

INGEBORG BRÜGGER

FOTO: FINN FRANSDEN